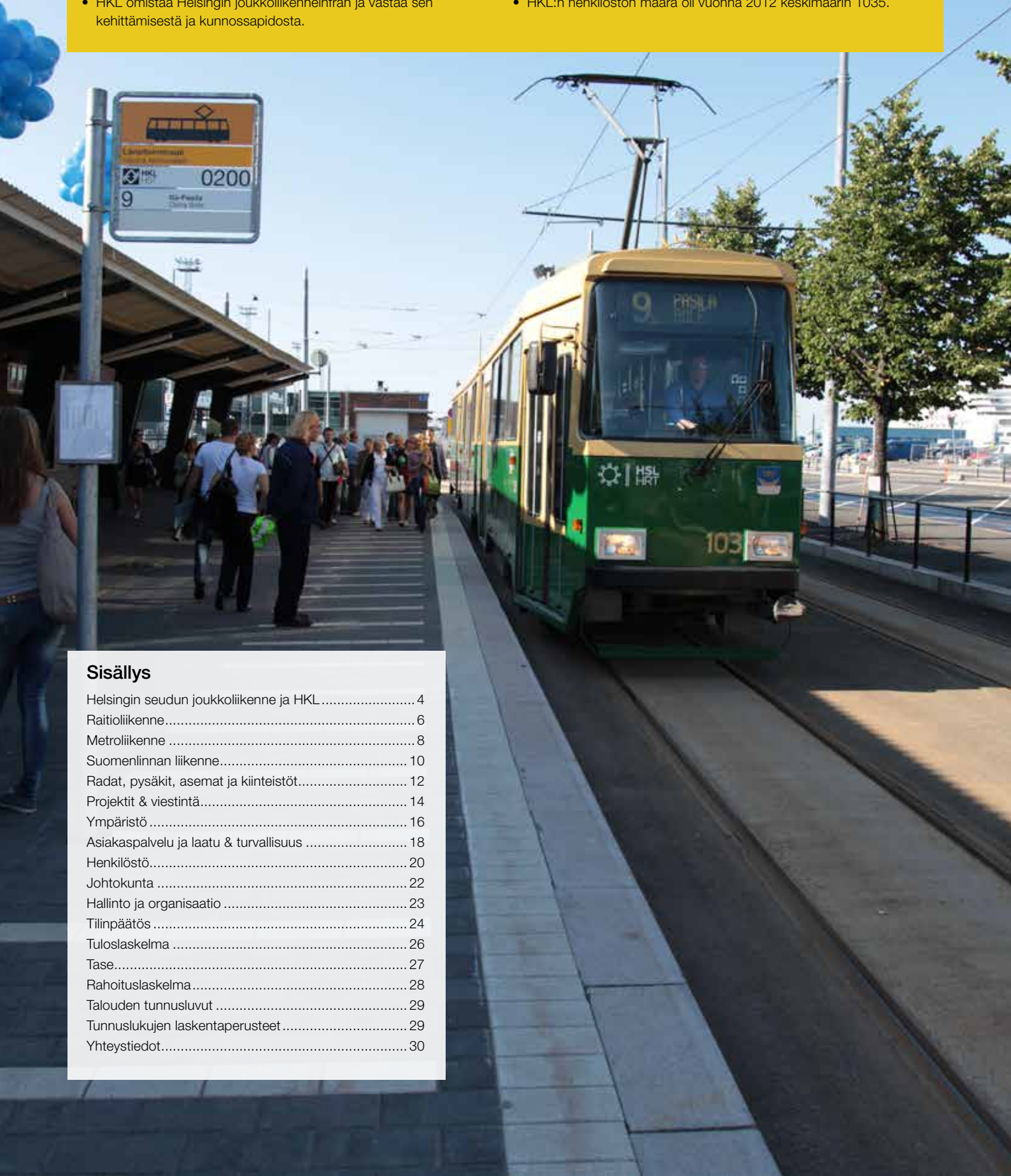

Toimintakertomus vuodelta 2012

HKL edistää Helsingin seudun toimivuutta, elinvoimaa ja viihtyisyyttä tuottamalla ympäristöystävällisiä ja laadukkaita liikennepalveluita.

- Helsingissä tehdään vuodessa noin 245 miljoonaa joukkoliikennematkaa. Matkustajista 121 miljoonaa kulkee HKL:n kyydissä: raitiovaunulla, metrolla ja Suomenlinnan lautalla.
- HKL omistaa Helsingin joukkoliikenneinfran ja vastaa sen kehittämisestä ja kunnossapidosta.
- Raitioratoja on 96 kilometriä ja metrorataa 21 kilometriä. Raitiovaunupysäkkejä on 288 ja metroasemia 17.
- HKL:n liikevaihto oli vuonna 2012 139,7 miljoonaa euroa.
- HKL:n henkilöstön määrä oli vuonna 2012 keskimäärin 1035.

Sisällys

Helsingin seudun joukkoliikenne ja HKL.....	4
Raitioliikenne.....	6
Metroliiikenne	8
Suomenlinnan liikenne.....	10
Radat, pysäkit, asemat ja kiinteistöt.....	12
Projektit & viestintä.....	14
Ympäristö	16
Asiakaspalvelu ja laatu & turvallisuus	18
Henkilöstö.....	20
Johtokunta	22
Hallinto ja organisaatio	23
Tilinpäätös	24
Tuloslaskelma	26
Tase.....	27
Rahoituslaskelma	28
Talouden tunnusluvut	29
Tunnuslukujen laskentaperusteet	29
Yhteystiedot.....	30

Raideliikenteen suosio ennätyskorkealla

UUOTTA 2012 voidaan HKL:n osalta kutsua varsin tapahtumarikkaaksi. Useimmat tapahtumat liittyivät metron automatisointiin, jossa tapahtui useita, lähes dramaattisia käännteitä. Toisaalta varsinaisen perustutannon osalta vuosi kului laadukkaasti ja tuloksellisesti ja HKL saavutti asettamansa haastavat tavoitteet.

Vuoden 2012 ilahduttavana piirteenä oli matkustuskysynnän merkittävä kasvu. Metro saavutti kaikkien aikojen ennätyksensä, viime vuonna metrolla tehtiin 62,2 miljoonaa matkaa, 1,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2011. Raitioliikenteessä kasvu oli vahvaa, matkustajamäärä 57,2 miljoonaa matkaa oli peräti 6,5 prosenttia suurempi kuin vuonna 2011. Suurin yksittäinen tekijä raitioliikenteen kovaan kasvuun oli linjan 9 jatkaminen Länsiterminaaliin, Jätkäsaareen, joka toi raitioliikenteen piriin puolen vuoden aikana noin miljoona uutta matkustajaa.

Kasvaneet kysyntäluvut kertovat raideliikenteen yhä jatkuvasta suosiosta. Raideliikenteen suosion kasvu, vaikka se onkin tavoitteemme, ei kuitenkaan ole itsetarkoitus. Joukkoliikenteen kasvavalla käytöllä pysymme vaikuttamaan koko liikennejärjestelmän toimivuuteen. Tämä on se varsinainen tavoite, johon joukkoliikenteen hyvällä palvelukyvyllä pyritään.

Toisena ilahduttavana piirteenä voidaan mainita raitioliikenteen luotettavuuden ja asiakastytyväisyyden merkittävä parantuminen. Vuonna 2012 raitioliikenne pystyi vähentämään raitioliikenteestä itsestään johtuvien ajamattomien lähtöjen määrän 0,6 prosentista 0,1 prosenttiin eli vähennys oli jopa 80 prosenttia. Tulokseen päästiin paremmalla kuljettajien käytön ja vaunujen kunnossapidon suunnittelulla. HSL:n tekemissä raitioliikenteen asiakastytyväisyyksmittauksissa raitioliikenteen suunta oli myös selkeästi nouseva.

Metroliikenteessä luotettavuus- ja asiakastytyväisyys ei ollut aivan tavoitteiden mukaista, mutta se oli edelleen korkealla tasolla. Metroliikenteen luotettavuus ja asiakastytyväisyys olivat edelleen seudun joukkoliikennemuodoista parhaita.

AUTOMAATTIMETRO TYÖLLISTI ja puhutti vuoden 2012 aikana niin HKL:n sisällä kuin julkisuudessaakin. Alkuvuodesta pyrittiin ratkaisemaan projektin ongelmia neuvottelemalla toimittaja Siemensin kanssa siirtymisestä ns. puoliautomaattiratkaisuun ja samalla merkittävästä projektin sopimussumman alentamisesta. Nämä neuvottelut eivät kuitenkaan johtaneet tulokseen ja keväällä neuvotteluissa siirryttiinkin neuvottelemaan ratkaisusta, jossa

”tehdään ensin, riidellään myöhemmin”. Neuvottelut kariutuivat touku-kuussa ja johtokunta päätti jo purkaa sopimuksen. Myöhemmin Siemens suostui kuitenkin HKL:n ehdottomaan kantaan, että riitojen ratkaisua ei voida aloittaa ennen kuin olennaiset osat projektista on jo toteutettu. Tämä loi edellytykset sille, että kaupunginhallitus palautti asian uudelleen johtokunnan päätettäväksi ja johtokunta hyväksyi kokouksessaan 4.6. ns. etenemissopimuksen, jonka mukaan projekti toteutetaan sopimuksen mukaisesti ja riitojen ratkaisu siirretään vuoteen 2015.

ETENEMISSOPIMUS LOI pohjan projektin eteenpäin viemiselle. Tällä hetkellä projekti etenee välietappien osalta myöhässä mutta olennainen tavoite eli Länsimetron liikenteen käynnistyminen vuoden 2016 alussa on etenemissopimuksessa sovitun aikataulun mukainen.

HKL:llä oli työn alla monia muitakin suuria hankkeita. Uuden raitiovaunun hankintaprojekti eteni mallikkaasti ja vuoden aikana vaunun lopullinen suunnittelu voitiin hyväksyä. Tällä hetkellä Transtechin Otanmäen tehtailla on valmistumassa kaksi vaunua, jotka tuodaan Helsinkiin tulevana kesänä. Testien jälkeen alkaa vaunujen sarjatuotanto ja ensimmäiset sarjatuotantovaunut saapuvat liikenteeseen vuonna 2016.

Metrojunien hankintaa valmisteltiin koko toimintavuoden ajan ja johtokunta teki 26.10.2012 päätöksen 20 junayksikön tilauksesta. Toimittajaksi valittiin suuri espanjalainen kalustovalmistaja CAF. Hankinnasta kuitenkin valittiin markkinaoikeuteen, jonka vuoksi sopimus voitiin allekirjoittaa vasta 6.2.2013. Kolmantena suurena hankkeena tulee mainita koko vuoden työn alla ollut metrovarikon laajentaminen. Hankkeelle jouduttiin hakemaan kaupunginvaltuustolta lisärahaa, kun varikon laajennuksen automatisointi osoittautui huomattavasti ennakoarviota suuremmaksi.

Taloudellisesti vuosi oli tyydyttävä. Liikevaihto kasvoi vuodesta 2011 3,2 prosentilla 139,7 miljoonaan euroon. Ylijäämä ennen varauksia laski kuitenkin 7,2 miljoonasta eurosta 4,6 miljoonaan euroon. Tulos ylitti budjetoidun kuitenkin 1,9 miljoonalla eurolla.

HKL:llä on tulevana vuosina suuria haasteita. Isot projektit on saatava turvallisesti sätamaan ja samalla on pidettävä huoli niin liikennetuotannon laadusta kuin taloudellisesta tuloksesta. HKL:llä on kuitenkin ansi-ansa osaava henkilökunta, joka varmasti pystyy vastaamaan haasteisiin.

MATTI LAHDENRANTA
TOIMITUSJOHTAJA

HKL kuljettaa kaupunkilaisia

Helsingin kaupungin alueella tehtyistä noin 245 miljoonasta joukkoliikennematkasta noin puolessa matkustettiin HKL:n kyydissä. Tämä tekee HKL:stä Helsingin suurimman joukkoliikenneoperaattorin.

HELSINGIN SEUDULLA tehtiin vuonna 2012 yhteensä 344,9 miljoonaa matkaa. Matkoista 71 prosenttia eli 244,7 miljoonaa tehtiin Helsingin alueella ja 61 prosenttia eli 209,6 miljoonaa Helsingin sisäisessä liikenteessä (bussit, raitiovaunut, metro, lautta).

HKL kuljetti vuonna 2012 121,0 milj. matkustajaa, joka on 35,1 prosenttia koko seudun matkustajista.

Helsingin seudun joukkoliikenteen järjestämisestä vastaa Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymä (HSL). HKL tuottaa operaattorina raitio- ja metro- ja lauttaliikennepalvelut. Liikenteen tuottaminen perustuu pitkäaikaisiin, raitio- ja metroliikenteen osalta vuosille 2010 – 2024 ja lauttaliikenteen osalta vuosille 2010 – 2017 solmittuihin liikennöintisopimuksiin.

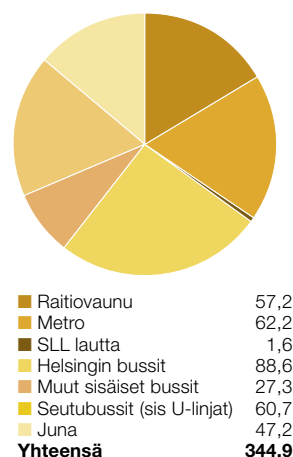
HKL OMISTAA joukkoliikenneinfran ja vastaa mm. raitio- ja metroratojen sekä niihin liittyvien pysäkkien ja asemien, Martinlaakson radan Helsingin alueella sijaitsevien asemien sekä Suomenlinnan lauttaterminaalien kehittämistä ja kunnossapidosta. HSL osallistuu joukkoliikenneinfran kustannuksiin maksamalla ns. infrakorvauksena 100 prosenttia infran hallinto- ja ylläpitokuluista sekä 50 prosenttia infran pääomakuluista HKL:lle.

HSL:n talouden tunnusluvut 2012

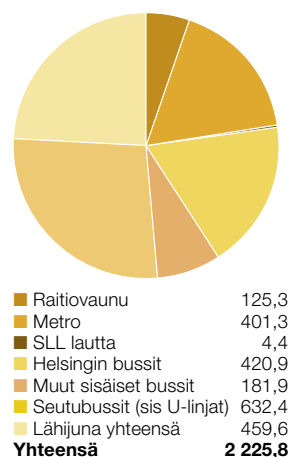
	milj. euroa
Tulot:	
Lipputulot	269,7
Kuntaosuudet	277,8
Joukkoliikennetuet	5,6
Muut joukkoliikenteen tulot	0,6
Menot:	
Liikennöintikorvaukset	437,7
Infrakorvaukset	68,3
Hallintokulut	40,4
Tulos	7,3

HSL:n tehtävänä on mm. vastata jäsenkuntien liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta, suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikennekokonaisuus ja edistää sen toimintaedellytyksiä, hankkia bussi-, raitiovaunu-, metro-, lautta- ja lähijunapalvelut, hyväksyä toimialueellaan noudatettava joukkoliikenteen taksat- ja lippujärjestelmät sekä liikenteen taksat, vastata joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta, järjestää lippujen myynti sekä vastata matkalippujen tarkastuksesta. Lisäksi HSL osallistuu joukkoliikenteen infran kehittämis- ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä kuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa.

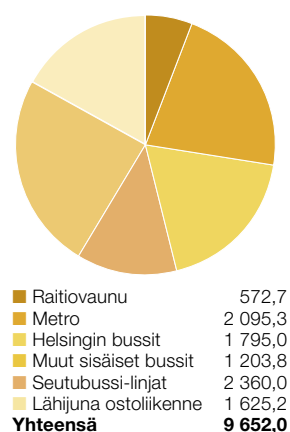
Matkat HSL-alueella 2012 (milj.)

Matkustajakilometrit HSL-alueella 2012 (milj.)

Paikkakilometrit 2012

Käytetty uutta joukkoliikenteen suunnitteleuhjetta 1.1.2012

Helsingin sisäiset matkat 2008 – 2012 (milj.)

Vuosi	Bussi- liikenne *	Raitio- liikenne	Metro- liikenne	SLL	VR **	Yhteensä
2008	91,9	53,9	57,6	1,5	20,1	225,0
2009	93,7	54,9	57,3	1,5	20,2	227,6
2010	98,2	54,5	57,1	1,6	20,8	232,2
2011	101,5	53,7	61,5	1,7	19,6	238,0
2012	102,8	57,2	62,2	1,6	20,9	244,7

* sisältää myös seutuliiikenteen bussilla ajatut Helsingin sisäiset matkat

** sisältää vain Helsingin sisäiset matkat

**Helsingissä
kuljetaan HKL:n
kyydissä: metrolla,
raitiovaunulla ja
Suomenlinnan
lautalla.**

VUONNA 2012 HELSINGIN
KAUPUNGIN ALUEELLA
TEHTIIN NOIN 245 MILJOONAA
JOUKKOLIIKENNEMATKAA.

Yhä tyytyväisempiä matkustajia

Matkanteko oli entistä mukavampaa. Kuljettajat saivat hyvät arvosanat ja vaunujen siisteys miellytti matkustajia.

RAITIOLIIKENTEEN MATKUSTAJAMÄÄRÄ

vuonna 2012 oli 57,2 miljoonaa. Vuoteen 2011 nähden määrä kasvoi 3,5 miljoonan matkustajan verran. Kasvu jatkui koko vuoden ja johtui osaltaan laskentajärjestelmän tarkentamisesta, linja-autoliikenteen reittimuutoksista, luotettavuuden parantumisesta sekä linjan 9 jatkamisesta Länsisatamaan. Uusi reittiosuus otettiin käyttöön syysliikenteen alkaessa.

Matkustajien tyytyväisyys raitioliikenteeseen nousi huomattavasti vuoden 2011 tasosta. Tyytyväisyys liikennöitsijään lisääntyi joka mitarilla, erityisesti nousua tapahtui kuljettaja-arvosanoissa, vaunujen siisteydessä sekä matkustusmukavuudessa.

RAITIOLIIKENTEEN kokonaisluotettavuus parani huomattavasti edellisestä vuodesta. Vuoden 2012 aikana kuljettajien työaika-suunnitteluun keskipitkän suunnittelun kuin lomasuunnittelun osalta saatiin vaaditulle tasolle. Tämä yhdessä onnistuneen kaluston ylläpidon kanssa johti siihen, että erityisesti HKL-Raitioliikenteen toiminnasta johtuva ajamaton liikenne väheni edellisvuodesta selvästi ja raitioliikenne saavutti koko vuoden osalta asetetun tavoitteen.

Raitioliikenneyksikön taloudellinen tulos oli hyvä. Tulosta paransivat erityisesti ennakoitua

suuremmat myyntitulot sekä säästöt materiaali-, palvelu- ja henkilöstökuluissa.

Loppuvuoden työhyvinvointikyselyn tulokset olivat vuoden 2011 tasolla. Parannusta edelliseen vuoteen oli kyselyn mukaan tapahtunut erityisesti kokouskäytännöissä, palautteen antamisesta ja työpaikan ilmapiirissä. Vuoden 2012 aikana parannettiin työhyvinvointikyselyn tulosten hyödyntämistä.

Matalalattiaväliosarjan sarjatuotanto 1980-luvulla tehtiin 42 nivelvaunuun valmistui. Vuoden 2012 lopussa kaikki 42 MLNRV2-vaunua olivat liikennekäytössä.

VIIDEN 2011 lopussa päätettiin, että kymmenen 70-luvulla rakennettuun nivelraitiovaunuun lisätään peruskorjauksen yhteydessä välilisa esteettömyyden parantamiseksi. Hanke alkoi keuhällä 2012 ja se valmistuu vuoden 2013 aikana, minkä jälkeen liikenteessä on 52 matalaväliosalla varustettua nivelraitiovaunua.

Uuden NRV2010-vaunun hankinta sujui aikataulun mukaisesti. Uuden raitiovaunun mallikappaleita, makettia, esiteltiin kaupunkilaisille Kaapelitehtaan näyttelyssä kesän ajan. Ensimmäiset prototyyppivaunut valmistuvat liikennekäyttöön vuoden 2013 aikana. Toimitukset Helsinkiin alkavat vuoden 2015 lopulla.

HKL-Raitioliikenteen talouden tunnusluvut

	2012	2011
Toiminnan laajuus		
Liikevaihto, milj. €	58,0	55,9
Liikevaihdon muutos, %	3,8	3,2
Tulos ja kannattavuus		
Liikevoitto, milj. €	3,7	3,9
Liikevoitto, %	6,4	6,9
Rahotustulos, %	12,6	12,9
Kokonaispääoman tuotto, %	3,4	3,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,7	3,9
Rahoitus		
Omavaraisuusaste, %	34,1	33,4
Quick ratio	1,0	1,3
Current ratio	1,1	1,4
Muut tunnusluvut		
Henkilöstö keskimäärin	626	621
Liikevaihto/henkilö (1000 €)	93	90

HKL-Raitioliikenteen tilastoja

	2012	2011
Matkustajia, milj.	57,2	53,7
Linjakilometrit, milj.	5,4	5,4
Paikkakilometrit, milj.		
(uuden ohjeen muk.)	572,7	558,3
Matkustajakilometrit, milj.	125,3	117,6
Vaunuja vuoden lopussa	132	132
- nivelvaunuja,	82	82
joista osamatalalattiaisia	42	41
- matalalattiaisia	40	40
- mannheim-vaunuja,	10	10
joista osamatalalattiaisia	6	6
Vaunuja liikenteessä ruuhka-aikaan		
- talviliikenne/kevät	95	94
- kesäliikenne	69	69
- talviliikenne/syys	97	94
Koko henkilöstö vuoden lop.	615	618
Aikataulun mukaisista lähdistä ajettiin	99,22	98,75
Raitioliikenteen ajoenergian		
kulutus, GWh	29,92	28,62
(sis. ajoenergia, vaihdelaämmitys, syöttöasemat)		

Helsinkiin tulevan uuden raitiovaunun mallikappale oli esillä kesän ajan Kaapelitehtaan HI Design -näyttelyssä.

RAITIOVAUNUUN TUTUSTUI YLI 20 000 IHMISTÄ.

Varmaa metrokyytiä läpi vuoden

Matkustajamäärä saavutti tähänastisen huippunsa ja liikennöinti oli varmaa erityisen lumisesta talvesta huolimatta

METRON MATKUSTAJAMÄÄRÄ oli 62,2 miljoonaa, mikä on 1,2 prosenttia edellisvuotista enemmän ja suurin kautta aikojen.

Metroliikenteen taloudellinen tulos oli budjetoitua parempi, tuloslaskelma näytti 0,8 miljoonan euron ylijäämää ennen varauksia. Liikennöinti perustuu vuonna 2010 solmittuun viisitoistavuotiseen liikennöintisopimukseen HSL:n kanssa. Ratoihin liittyvät työt tuottivat voittoa loppuvuonna tehtyjen ylimääräisten töiden ansiosta.

HKL-Metroliikenteen luotettavuus oli hyvä ankarasta talviolosuhteista huolimatta. Poikkeuksen tekivät vain 1.-2.12.2012, jolloin asennettiin uusi asetinlaite. Ajamattomia lähtöjä oli koko vuonna 0,11 % suunnitelluista lähdoista. Ajamattomista lähdoista lähes puolet johtui muusta kuin metron omasta toiminnasta.

METRO SÄILYI matkustajien suosikkina. Metro sai edelleen matkustajatutkimuksissa hyvät arvosanat, mutta kokonaisarvosana heikkeni. Arvosanaa heikensivät lähinnä puutteelliset opasteet. Vanhoja laiturinäyttöjen poistamisen yhteydessä uudet näytöt eivät vielä toimineet.

Vuosaaren laituriovikokeilu viivästytti juna.

HKL-Metroliikenne sai tilaajalta laatubonuksen sekä keväällä että syksyllä.

Automaattimetron toteuttaminen ei edennyt suunnitellusti. HKL kävi alkuvuodesta ja keuhällä neuvotteluja Siemensin kanssa projektin ongelmien ratkaisusta. Neuvotteluissa syntyi etenemissopimus, jonka jälkeen projekti on edennyt aikataulun mukaan.

Lokakuussa päätettiin 20 uuden metrojunan hankkimisesta CAF:ilta. Sopimusta ei saatukaan allekirjoitettua Siemensin tekemien valitusten vuoksi. Sopimus allekirjoitettiin helmikuussa 2013.

Kemikaalien kulutusta seurattiin SAP-talousjärjestelmässä. Sähkönkulutuksen seurannan saamiseksi toivotulle tasolle aloitettiin vuonna 2012 metroliikenteen tarpeisiin soveltuva uuden seurantajärjestelmän kartoitus. Sähkönkulutus ajettua linjakilometriä kohti laski seitsemän prosenttia. Yhtenä syynä oli jäämursu, eli jäänmurskaus- ja sulatuskone, jonka avulla voidaan estää virtakiskon jäätymisestä aiheutuvia ongelmia. Näin junat saadaan kulkemaan tasaisesti kovissakin talviolosuhteissa.

HKL-Metroliikenteen talouden tunnusluvut

	2012	2011
Toiminnan laajuus		
Liikevaihto, milj. €	29,9	30,0
Liikevaihdon muutos, %	-0,5	3,9
Tulos ja kannattavuus		
Liikevoitto, milj. €	3,9	6,0
Liikevoitto, %	13,2	19,8
Rahoitustulos, %	17,8	25,9
Kokonaispääoman tuotto, %	6,5	10,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,0	11,1
Rahoitus		
Omavaraisuusaste, %	82,2	81,6
Quick ratio	4,6	4,1
Current ratio	4,9	4,5
Muut tunnusluvut		
Henkilöstö keskimäärin	259	250
Liikevaihto/henkilö (1000 €)	115	120

HKL-Metroliikenteen tilastoja

	2012	2011
Matkustajia, milj.	62,2	61,5
Vaunulinjakilometrit, milj.	14,6	14,6
Paikkakilometrit, milj.		
(uuden ohjeen mukaan)	2 095	2 113
Matkustajakilometrit, milj.	401,3	396,5
Metrovaunupareja	54	54
* joista 100-sarjan nokkajunia	3	3
* joista 100-sarjan sarjajunia	39	39
* joista 200-sarjaa	12	12
Keskimääräinen		
ajomäärä/vaunu, km	137 300	138 100
Aikataulun mukaisista lähdoista ajettiin, %	99,89	99,94
Kuljettajia vuoden lopussa	122	120
Koko henkilöstö vuoden lopussa	264	256
Sähköenergian kulutus	44,8	48,6

HSL
HRT

2

HKL
HST

**HKL:n metrojunan-
kuljettajat esittelivät
metroa ja metrojunan
ohjaamoa
kaupunkilaisille
metron
syntymäpäivänä.**

HELSINGIN METRON AVAJAISISTA
30 VUOTTA 2.8.2012.

Kalustoa ja terminaalialia kunnostettiin

Suomenlinnan liikenteen laatutaso koheni, kun yli 60 vuotta lauttaliikennettä hoitanut alihankkijan alus M/S Suokki peruskorjattiin ja uusi huoltoterminali Katajanokalle valmistui.

SUOMENLINNAN LIIKENNE Oy (SLL) hoitaa Suomenlinnan henkilö- ja huoltoliikennettä.

SLL on HKL:n kokonaan omistama tytäryhtiö.

SLL hoitaa henkilöliikennettä HKL:n kanssa tehdyn liikennöintisopimuksen mukaisesti omistamallaan aluksella M/S Suomenlinna II ja kilpailuttamansa alihankintasopimuksen perusteella. Vuonna 2012 alihankkijan liikenteessä olivat alukset M/S Tor ja M/S Suokki. Henkilöliikenteessä kaikilla lautoilla noudatetaan HSL:n tariffia.

M/S Suokki peruskorjattiin vuonna 2012. Mittavassa perusparannustyössä laivan vanha 60-luvulta peräisin oleva kaksitahtidieselmootori poistettiin ja sen tilalle asennettiin kaksi päästöarvoiltaan alhaista konetta. Koneiston ja siihen liittyvän valvontatekniikan perusparannuksen lisäksi uusittiin pelastuslautat ja lisättiin uusia palosammutusjärjestelmiä.

Huoltoliikennettä eli käytännössä ajoneuvojen kuljettamista SLL hoitaa pääasiassa omistamallaan aluksella M/S Ehrensärdillä. Lisäksi ajoneuvoja kuljetetaan henkilöliikenteen lautoilla. Vastaavasti huoltoliikenteen lautalla kulkee henkilöliikennettä. Huoltoliikenteessä noudatetaan SLL:n omaa tariffia.

Huoltoliikenteen hoitamisesta aiheutuvan alijäämän kattaa HKL. HKL:llä on sopimus val-

tion kanssa valtion osallistumisesta huoltoliikenteen alijäämän kattamiseen.

Suomenlinnan lauttaliikenteen huoltoterminalin rakentaminen Katajanokalle alkoi keväällä 2011 ja jatkui vielä keväälle 2012. Uudisrakennuksessa on matkustajien odotustilat ja lauttahenkilökunnan sosiaalitilat. Piha-alueen ulkovalaistus ja istutukset uusittiin ja pysäköintipaikkoja lisättiin. Vanha parakkirakennus purettiin.

SUOMENLINNAN LAUTOILLA tehtiin vuoden aikana 1,62 miljoonaa matkaa ja kuljetettiin 16 447 ajoneuvoa. Matkustajamäärä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 2,4 prosenttia ja ajoneuvomäärä lisääntyi 1,1 prosenttia.

Suomenlinnan Liikenne Oy: talouden tunnusluvut ja tilastoja

	2012	2011
Liikevaihto, milj. €	4,0	4,0
Tulos, 1 000 €	0	0
Omavaraisuusaste, %	34,4	38,9
Matkustajia, milj.	1,62	1,66
Autojen kuljetuksia	16 447	16 270
Henkilöstö vuoden lopussa	13	13

SUOMENLINNA • SVEABORG

**”Suomenlinnan
lautta on tärkeä
osa kaupungin
joukkoliikennettä.”**

LASSE HEINONEN, KIPPARINA
SUOMENLINNAN LIIKENTEESSÄ
19 VUOTTA.

Rataverkko ulottui Jätkäsaareen

HKL:n rakennusyksikköä, loppuvuodesta 2012 alkaen HKL-Infrapalveluja, työllistivät sähkönsyöttöasemien rakentaminen, Siilitien aseman korjaaminen ja metrovarikon laajennustyö. Linja 8 alkoi liikennöidä Jätkäsaaren Saukonpaateen ja linja 9 Länsisatamaan.

UUDESEN 2012 aikana raitiotieverkosto laajeni myös Jätkäsaareen. HKL-Infrapalvelujen sähköjärjestelmätiimi oli mukana rakentamassa linjan 8 sähkönsyöttöasemaa Jätkäsaareen. Länsiterminaaliin rakennettiin sähkönsyöttöasema linjan 9 sähkönsaannin varmistamiseksi.

Metron sähkönsyöttöä varmistavan Vuosaaren sähkönsyöttöaseman rakentaminen aloitettiin vuonna 2012 ja sen on tarkoitus valmistua kesän 2013 alussa. Tämän jälkeen aloitetaan metron sähkönsyötön prosessilaitteiden asentaminen. Investoinnilla varmistetaan automaattimetron tiheä vuoroväli Vuosaaren linjalla.

Myös valvomaiden sähköjärjestelmät työllistivät. Järjestysvalvonnan, teknisen valvonnan ja liikenteenvalvonnan valvomot saatiin muutettua hallitusti Hakaniemestä Herttoniemeen.

METRO- JA matkustajaliikenteen kannalta vuoden 2012 tärkein hanke oli Siilitien metroaseman peruskorjaus. Kohteen rakennustyöt aloitettiin vuoden 2012 alussa ja työt jatkuivat vielä keväälle 2013 asti. Peruskorjauksen myötä kulkuyhteydet laituritasolle paranivat, samoin aseman viihtyisyys. Korjausrakan aikana katutasen sisäänkäynti purettiin ja tilalle rakennettiin uusi, laajempi lippuhalli. Asemasta tuli entistä esteettömämpi: lippuhallista laiturialueelle vievät kolmet uudet liukuportaat. Myös aseman hissi uusittiin. Lisäksi laituritason laitoitus ja laiturikatos uusittiin. Remontin aikana

myös tekniset tilat peruskorjattiin ja aseman länsipään rakennettiin hätäpoistumistie. Siilitien metroasema peruskorjattiin asemaa sulkeematta.

Metrovarikon kehittämishankkeen työt jatkuivat. Metroverkon laajentuessa länteen nykyiset varikon tilat jäivät pieniksi. Metrovarikon kehittäminen on jaettu kuuteen eri rakentamisvaiheeseen. Vuoden 2012 aikana metrovarikon laajennuksen töitä jatkettiin vaiheilla 3 ja 4. Vaiheessa 3 laajennetaan nykyistä metrovaunujen huoltohallia sekä rakennetaan uusi pesuhalli ja tekniikan vaatimat tilat. Rakentamisen haastetta lisäävät ahtaus, vanhojen rakennusten väliin rakentaminen ja varikon normaalin toiminnan ylläpitäminen koko rakentamisen ajan. Vaiheen 3 työt jatkuvat aina vuoden 2014 keväälle asti. Vaiheessa 4 rakennetaan uusi säilytyskoti, jos-

sa tullaan säilyttämään Länsimetroa palvelevat metrovaunut. Uusi säilytyskoti valmistuu keväällä 2013. Lisäksi vuoden 2012 aikana aloitettiin kahden viimeisen vaiheen eli korjaamon laajennuksen ja ruokalan ja sosiaalitoimen muutosten suunnittelutyöt.

VALLILAN RAITIOVAUNUVARIKON yläpohjan uusittiin kiskot ja tehtiin ratalinjan muutostyö. Lisäksi maalaamon ratalinjaa muutettiin uusille raitiovaunuille sopivaksi. Vallilan varikon toimistotiloihin asennettiin jäähdyslaite ja korjaamon pinnan pinnat uusittiin. Töölön varikolla tehtiin puolestaan rakenteelliset muutostyöt uutta pyöräsovia varten, ja hallin sisällä jatkettiin muutamaa raidetta.

Ruoholahden metroaseman kolme pitkää liukuportasta peruskorjattiin uusimalla kuluneet osat. Koneisto kunnostettiin ja sähköistys uusittiin. Portaat korjattiin vaihteittain. Kampin metroasemalla uusittiin kauppakeskukseen vievien liukuportaiden vaihteistot. Lisäksi Itäkeskuksen metroasemalla uusittiin laituritason ja lippuhallin välinen hissi. Vanha hydraulihissi vaihdettiin uudeksi konehuoneettomaksi köysihissiksi.

Rautatien metroaseman lippuhallissa, ns. Kompassitasolla, saatettiin valmiiksi vuoden 2011 lopulla aloitettu bussinkuljettajien taukotilojen ja kahden liiketilan peruskorjaustyö. Työt käsittivät tilamuutoksia ja pintamateriaalien sekä tekniikan uusimista.

Raitiorata 2012

Linjarata	96,0 km
josta omalla kaistalla	59,6 km
varayhteyksiä	7,1 km
halli- ja järjestelyraiteita	14,0 km
yhteensä	117,1 km

Pysäkit 2012

	Raitio	Bussi
Pysäkkejä yhteensä	288	2973
Katoksellisia	226	1124
Pysäkkikorotuksia	277	

**Raitiliikenneverkko
laajeni vuonna 2012,
kun uudet rataosuudet
Jätkäsaareen ja
Länsisatamaan otettiin
käyttöön.**

LINJA 8 JÄTKÄSAAREEN
1.1.2012 ALKAEN.

Lukuisat suunnitelmat etenivät

Joukkoliikennetunnelin, kaupunkipyörien ja nopeamman raitioliikenteen hankkeet vietiin seuraaviin vaiheisiin. Design-vuoden projektit näkyivät katukuvassa.

JOKERI 2 -joukkoliikennetunnelitunnelin suunnitelmat valmistuivat alkuvuodesta 2012. Suunnitelmien mukainen kustannusarvio kuitenkin ylitty selvästi hankesuunnitelman kustannukset. Uudet suunnitelmat valmistuivat elokuussa 2012. Niiden mukaisen tunnelin rakentaminen alkaa 2013 ja tunneli valmistuu 2015. Samaan aikaan valmistuu Kuusmiehentien joukkoliikennekatu, jonka suunnitelmat valmistuvat alkuvuodesta 2013.

HKL osallistui Helsingin World Design Capital 2012 -vuoteen useilla eri projekteilla, joista yksi oli korkeatasoisten pysäkkien kehittäminen ja käyttöönotto. Stefan Lindforsin suunnittelema pysäkit otettiin käyttöön elokuussa 2012. Korkeatasoisten pysäkkikatosten suunnittelua jatketaan ja niiden toteuttamista Lasipalatsin raitiovaunupysäkeille valmistellaan pysäkin perusrakenteen yhteydessä kesällä 2013.

Kaupunkipyöräjärjestelmän hankkimista Helsinkiin jatkettiin. Kaupunkipyöräjärjestelmälle järjestettiin nimikilpailu ja sen brändiä sekä viestintää valmisteltiin. HKL kävi koko vuoden

hankintaneuvotteluja edullisimman tarjouksen antaneen JCDecaux'n kanssa. Neuvotteluja käytiin myös yhdessä Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston kanssa kaupunkipyöräjärjestelmän asemien sijoittelusta. Pyöräasemien tarkennettu sijoittelusuunnitelma valmistui vuoden aikana. Vuonna 2013 hankintaneuvottelut saatetaan päätökseen, jotta kaupunkipyöräjärjestelmä voidaan ottaa käyttöön vuonna 2014 ja järjestelmä saadaan laajennettua suunnitelman mukaiseksi 150 pyöräaseman verkostoksi vuoteen 2016 mennessä.

POLKUPYÖRIEN LIITYNTÄPYSÄKÖINNIN

kehittämistä jatkettiin. Kesällä 2012 tehtiin prototyyppejä erilaisista pyörien säilytyskalusteista. Ensimmäinen uusi liityntäpyöräpysäköinti toteutetaan talvella 2013 Puotilan metroasemalle. Kesällä 2013 otetaan käyttöön Vuosaaren metroasemalla uudentyypinen henkilökohtaiseen rekisteröintiin ja sähköiseen lukitukseen perustuva polkupyöräkaappijärjestelmä.

Raitioliikenteen nopeuttamishankkeita vietiin eteenpäin yhteistyössä Helsingin muiden

hallintokuntien ja HSL:n kanssa. HKL jatkoi selvitystä mahdollisuudesta siirtymään raitiotielle syväraisiin vaihteisiin. Lisäksi HKL osallistuu Raidejokerin suunnitteluun.

Uuden NRV2010-raitiovaunukaluston vaatimien muutoksiin varauduttiin teettämällä pieniä muotoisia pysäkkien muutostöitä.

HKL osallistuu aktiivisesti Kalasataman metroaseman muutosten ja uusien raitiolinjoiden kehitystyöhön. HKL on lisäksi mukana Pasilan keskustakorttelin suunnittelukilpailussa Pasilan metroaseman varauksen ja Keski-Pasilan raitiotiejärjestelyjen osalta. HKL osallistuu myös Pisara-radan suunnitteluun Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston ja Liikenneviraston kanssa.

Helsingin Energian kanssa aloitettiin yhteistyö energiatehokkuutta parantavien hankkeiden toteuttamiseksi. Vihreä Pilotti -nimellä kulkevat hankkeet liittyvät sekä kiinteistöjen että pysäkkien ja liikennöinnin energiatehokkuuden parantamiseen. Ensimmäiset hankkeet käynnistyvät vuonna 2013.

Painopiste ulkoisessa viestinnässä

HKL:n viestintä tuki automaattimetrometrohanketta ja kehitti työnantajakuva.

VUONNA 2012 HKL:n viestintää työllisti alkuvuodesta erityisesti automaattimetrometroprojektin neuvottelut, joiden etenemisestä tiedotettiin useaan otteeseen. Viestintä suunnitteli ja toteutti tehostetusti sisäistä viestintää automaattimetrometroprojektista pitääkseen henkilökunnan ajan tasalla projektin etenemisestä.

Alkuvuonna toteutettiin HKL:n työnantajakuvakampanja, jossa esiteltiin kolme HKL:n ammattia: raitiovaununkuljettaja, vaununkorjaaja ja projekti-insinööri. Kampanja toteutettiin ulkomainoskampanjana, mutta ammattista tehtiin myös videot nettikäyttöä varten.

Koko vuoden 2012 oli käynnissä Siilitien metroaseman peruskorjaus. Remontin eteneminen aiheutti hankaluuksia matkustajien liikkumiselle asemalla, vaikka asema pysyikin koko ajan matkustajakäytössä. Tämä aiheutti tarvetta te-

hostettuun viestintään remontin vaikutuksista.

HKL SIIRTYI keväällä käyttämään vesivoimalla tuotettua sähköä. Entistään puhtaampaa raitioliikennettä hyödynnettiin viestinnässä mm. koostamalla internetsivut matkustajapuhtaasti.fi sekä yliteippaamalla yksi raitiovaunu vesienenergiateemalla. Raitiovaunu oli liikkeellä huhtikuusta alkaen koko vuoden 2012.

Kesällä HKL näkyi positiivisessa valossa julkisuudessa, kun Helsinkiin tilatun uuden raitiovaunun mallikappale oli esillä Kaapelitehtaalla järjestetyssä HI Design -näyttelyssä osana Helsingin designpääkaupunkivuotta. Mallikappale oli näyttelyn suosituimpia kohteita. Kaikkiaan näyttelyyn tutustui kesän aikana yli 20 000 ihmistä.

HKL järjesti tai oli mukana useissa tempauksissa ja tapahtumissa liittyen niin designpää-

kaupunkivuoteen kuin omaan toimintaankin. Äitienpäivänä liikkeellä oli perinteinen Ruusuratikka, jossa äideille jaettiin ruusuja musiikin säestyksellä. 2.8. juhlistettiin metron 30-vuotista matkaa pienimuotoisessa tapahtumassa Itäkeskuksen metroasemalla. Syksyä väritti uuden korkeatasoisen pysäkkikatoksen lanseeraustapahtuma Taiteiden yönä. Stefan Lindforsin uudet katokset Fredrikinkadulla otettiin käyttöön poikkitaiteellisessa Urban Pulu -pysäkkibileissä.

HKL:n henkilöstölehti Liikennepeili ilmestyi neljä kertaa, lisäksi viestinnässä tehtiin 49 numeroa HKL Nyt -viikkotiedotetta.

Stefan Lindforsin
suunnittelemat
uudet pysäkki-
katokset otettiin
käyttöön poikki-
taiteellisessa
tapahtumassa
Taiteiden yönä.

URBAN PULU PYSÄKKIEN
KATOLLA 23.8.2012.

Tavoitteena suurempi energiatehokkuus

Energiaa säästävä ajotapa ja jarrutusenergian hyödyntäminen ovat esimerkkejä keinoista, joilla tuetaan ympäristötavoitteiden saavuttamista.

HKL ON pääkaupungin liikennelaitoksena merkittävä ympäristövaikuttaja ja suunnannäyttäjä joukkoliikenteessä. Helsingin joukkoliikennesuunnittelu perustuu raideliikennetarkaisuihin.

HKL:n tavoiteohjelma ”Tavoitteet vuodelle 2015 ja tärkeimmät kehittämisvalinnat 2010-2015” ohjasi toiminnan kehittämistä. Ympäristön vaaliminen on yksi kehittämisvalinnoista. Ympäristövaikutuksia vähennetään parantamalla liikennetuotannon ja kiinteistöjen energiatehokkuutta ja hyödyntämällä vihreän sähkön myönteisiä vaikutuksia. Kuljettajia koulutetaan energiaa säästävään ajotapaan. Jarrutusenergian hyödyntämismahdollisuuksia selvitetään.

HKL on sitoutunut Helsingin kaupungin ympäristöstrategiaan. Siinä kaupunkirakennetta eheytetään raideliikenneverkon avulla ilmastomuutoksen vaikutusten vähentämiseksi. Asiakkaiden ja kaupunkilaisten keskuudessa tehdyissä tutkimuksissa raideliikennettä pidetään ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona.

Vuonna 2008 aloitetussa raitioliikenteen kehittämissuunnitelmassa käsitellään linjastoa, kalustoa, nopeuttamistoimenpiteitä, varikkoja ja ratoja. Kehittämistä varten on perustettu projekteja, joiden vaikutukset ulottuvat vuoteen 2020. Yksi projekteista käsittelee henkilöstöä ja ympäristöä.

HKL OSALLISTUU Länsimetron rakentamisprojektiin. Länsimetron ympäristötavoitteina on torjua ilmastomuutoksen uhkaa, lisätä jouk-

koliikenteen käyttöä, vähentää yksityisautoilua ja lyhentää matkustusaikoja.

Uusien raitiovaunujen hankinta on edennyt aikataulussaan. Transtechin toimittamista vaunuista kaksi saadaan liikenteeseen kesällä 2013. Uusien vaunujen suunnittelussa ympäristönäkökohdat on otettu entistä paremmin huomioon. Vaunussa on monia energiatehokkuutta parantavia ratkaisuja. Esimerkiksi jarrutusenergiaa käytetään vaunun lämmitykseen ja ilmastointiin, ja vaunuissa on entistä paremmat ajoenergian takaisinsyöttöominaisuudet.

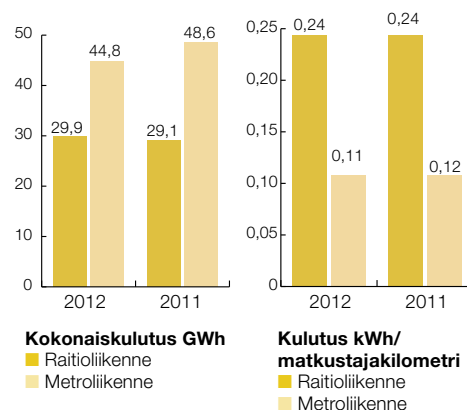
HKL:n johtokunta valitsi lokakuussa uusien metrojunien toimittajaksi CAF:n (Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles S.A). Vaunuja hankitaan 20 ja niiden käyttöikä tulee olemaan noin 40 vuotta. Elinkaariajattelu oli yksi hankintakriteereistä. Ensimmäinen metrojuna saadaan Helsinkiin testeihin ja koeajoon vuonna 2015.

Kuljettajille annettiin ennakoivan ajon koulutusta, millä parannetaan energiaa säästävää ajotapaa sekä vähennetään kiskojen kulumista ja raitiovaunujen jarruhiekan kulutusta.

HKL-Metroliikenne ja HKL-Raitioliikenne ovat toimineet ISO 14001 -ympäristöstandardin hengen mukaisesti. Yksiköt eivät ole kuitenkaan sertifioineet järjestelmänsä.

HKL siirtyi keväällä 2012 käyttämään hiilidioksidivapaata, vesivoimalla tuotettua sähköä. Asiaa markkinoitiin mm. avaamalla internetsivut www.matkustapuhtaasti.fi sekä yliteippamalla yksi raitiovaunu vesiaiheella kertomaan päästöttömästä joukkoliikennematkasta.

Liikennöinnin sähkönkulutus 2011-2012:

HKL:n raideliikenteessä siirryttiin käyttämään CO₂-vapaata vesivoimalla tuotettua sähköä vuoden 2012 alusta.

HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT VUONNA 2012: NOLLA GRAMMAA/MATKUSTAJAKILOMETRI.

Palvelua kehitettiin laatututkimuksella

Matkustajat ovat tyytyväisiä palvelun laatuun, mutta testiasiakastutkimus osoitti kehittämisen tarpeita.

MATKUSTAJIEN ANTAMAT arvosanat palvelun laadusta jatkoivat nousuaan edellisten vuosien tapaan. HKL-Raitioliikenteessä tutkittiin palvelun laatua Mystery Shopping -menetelmällä. Tutkimuksen ensisijaisena tavoitteena oli saada mahdollisimman luotettava ja objektiivinen kuva asiakaskohtaamisten laadusta käytännössä.

Keväällä 2012 toteutettiin Mystery Shoppingin 40 asiainnin pilottijakso linjoilla 7A ja 7B. Syksyllä tutkimus tehtiin kaikilla linjoilla, ja asiointeja kertyi 200.

Tutkimuksesta saatua tulosta käytettiin

asiakaspalvelun laatukoulutusten kehittämiseen. Koulutuksesta vastaava ryhmä laati kesän aikana uuden koulutusohjelman, jossa pääpaino asetettiin tutkimuksen esille tuomiin kehittämiskohteisiin. Uuden mallin mukaiset koulutukset aloitettiin syksyllä 2012. Vuoden 2012 aikana laatukoulutukseen osallistui kaikkiaan 114 kuljettajaa.

KULJETTAJA-LIIKENTEENOHJAAJIEN koulutus HKL-Raitioliikenteessä saatiin päätökseen toukokuun lopulla 2012. Kaksi koulutuksen saanutta nimitettiin lokakuun alussa liikenne-

työnjohtajiksi, jolloin liikennetyönjohtajien määrä nousi viiteentoista.

HKL:N SAAMIEN palautteiden kokonaismäärä kasvoi edellisestä vuodesta jonkin verran. Myönteistä kehityksessä oli se, että kiitos-palautteiden osuus kaikista palautteista nousi 9,2 prosenttiin edellisvuoden 6,1 prosentista.

HKL sai vuonna 2012 yhteensä 2573 palautetta, joista 237 oli kiitoksia, 1706 moitteita ja loput ehdotuksia tai kyselyitä. Eniten palautetta annettiin kuljettajista, 948 palautetta, liikennöinnistä, 693 palautetta ja tiloista, 555 palautetta.

Tekniikka tuo turvallisuutta

Metron ensimmäiset laituriovet otettiin koekäyttöön. Metronkuljettajille annettiin kertauskoulutusta yleisimpien vikatilanteiden selvittämisestä.

LIIKENNETURVALLISUUDEN KEHITYS on ollut hyvä, vaikka runsas lumentulo teki pysäkkien kunnossapidosta haasteellista. Kampista Länsiterminaalin avatun linjan 9 liikenne vaati aluksi erityistä huomiota ja liikennevalojen toiminnan säätämistä. Suuret keralippujen myyntimäärät yllättivät sekä Länsiterminaalin että Rautatieaseman pysäkeillä. Kesällä ruuhkaa helpotettiin lisälinjalla 9x.

Radan kunnostuksista mm. Mannerheimintieellä aiheutuvat poikkeusreitit ja muutokset edellyttivät kuljettajilta erityistä varovaisuutta työmaa-alueen läpi ajettaessa.

Vuosaaren metroaseman lähtölaiturilla otettiin koekäyttöön laituriovisiinämä. Alun teknisten ongelmien jälkeen ovet ovat toimineet suunnitellusti. Metron automatisoinnin yhteydessä laiturialueiden turvallisuutta parannetaan

automaattisesti toimivilla laituriovilla.

Joulukuun 2012 alussa vanha releasetinlaitte vaihdettiin uuteen viikonloppuun liikennekatkon aikana. Alkuvaiheen toiminta- ja käyttöhäiriöt aiheuttivat vuorovälien epäsäännöllisyyttä, minkä vuoksi asemat ja junat ruuhkautuivat ajoittain.

Metrolinjojen turvallisuusvalvomo, joka johtaa vartijoiden ja järjestyksenvalvojen toimintaa metrojunissa ja metroasemilla, muutti

Herttoniemen uuteen valvomorakennukseen maaliskuussa 2012. Metron liikenteenohjauksen ja teknisen valvomon järjestelmät valmistehtiin uusiin tiloihin siten, että muutto Herttoniemeeseen tapahtui tammikuussa 2013.

Uudessa vartiointisopimuksessa, joka tulee voimaan vuonna 2013, pyritään asiakaspalvelun ja matkustajien turvallisuudentunteen parantamiseen. Vartijoiden ja järjestyksenvalvojen tulisi olla entistä helpommin lähestyttävissä.

Matkustajien kokema turvallisuus

Järjestyksen ja turvallisuuden arvosana asiakastytyytyväisyystutkimuksissa asteikolla 1-5

	2012	2011	2010	2009	2008
Metrolinjojen	3,92	3,99	4,00	3,91	3,91
Raitioliikenne	4,14	4,15	4,06	4,04	4,04

”Kuljettajalla ja matkustajalla on yhteinen päämäärä: turvallinen matka ja hyvän mielen jättävä palvelutilanne.”

KOULUTTAJA MARKO HUUPPONEN,
HKL:LLÄ VUODESTA 2001.

Koulutuksella parempaa osaamista

Kursseilla opittiin ennakoivaa ajoa, asiakaspalvelua ja kaluston tuntemusta.

TYÖHYVINVOINTIKYSELYN TULOKSET olivat HKL:ssä hieman edellisvuotta paremmat. Vastaamisaktiivisuus laski edellisen vuoden 89:stä 77 prosenttiin. Vastaamisprosentit vaihtelivat infrapalveluiden 94:stä raitoliikenneyksikön 73:een. Eniten kehitettävää löytyy johtamisesta, esimiestoiminnasta sekä voimavaroista muutoksiin. Avoimia kommentteja oli kirjoitettu aiheesta ”Minkä asian kehittäminen tai muuttaminen mielestäsi edistäisi työhyvinvointiasi parhaiten”. Eniten kirjoitettiin työvuoroista ja -ajoista, vaunukalustosta sekä henkilöstöjohtamisesta. HKL:n omana kysymyksenä oli ”Oletko kokenut epäasiallista kohtelua työyhteisössäsi viimeksi kuluneen vuoden aikana”. Epäasiallista kohtelua oli koettu jonkin verran lähinnä työtovereiden tai esimiehen taholta.

Tulospalkkiot jaettiin vuoden 2012 tuloksesta kaikkien yksiköiden henkilöstölle HKL:n hyvän taloudellisen tuloksen perusteella. Raitoliikenneyksikön ja metroliiikenneyksikön laadulliset tavoitteet toteutuivat myös erittäin hyvin.

Henkilöstökoulutuspäiviä oli 1323. Koulutukseen osallistumisen välittömät kustannukset olivat 157 996 euroa.

Esimiesten HKL-valmennuksia oli viisi ja niihin osallistui 108 eri yksiköiden esimiestä ja asiantuntijaa. Teemoina olivat esimiehen vastuut ja oikeudet, toiminta alaisten kanssa, HKL:n tavoiteohjelman eteneminen sekä eettiset ohjeet vieraanvaraisuuden osoittamisesta ja vastaanottamisesta.

RAITIOVAUNUNKULJETTAJIEN PERUSKURSSEJA oli neljä ja oppilaita 41. Kuljettajien peruskoulutukseen sisältyi 32 tunnin ennakoivan ajon koulutus. Ennakoivan ajon kurssi järjestettiin 45 kuljettajalle. Asiakaspalvelun laatu parantamaan koulutukseen osallistui 114 raitiovaununkuljettajaa, ja raitoliikenteen työhöndon seminaareihin käytettiin 64 koulutuspäivää. Mannheim-vaunun kalustokoulutukseen osallistui 10 kuljettajaa ja harjavaunukoulutukseen seitsemän kuljettajaa.

Metrojunankuljettajakursseja järjestettiin yksi. Kurssilta valmistui 10 metrojunan kuljettajaa. Lisäksi kurssin suoritti neljä rata-auton kuljettajaa ja kaksi sähköasentajaa. Metroliiikenteessä järjestettiin liikenteenohjaajille asetalitkoulutus.

Henkilöstön harrastustoimintaa tuettiin ker-

hoavustuksilla. Kuntoklubi järjesti mahdollisuudet osallistua mm. vesijumppaan, zumbaan, pilatekseen, kuntosaliharjoituksiin ja tanssikursseille. Lisäksi tuettiin joidenkin henkilöstöryhmien kuntosalikäyntejä.

HKL-Infrapalveluiden useamman vuoden kuntovalmennus jatkui. Mukana oli 46 henkilöä.

HKL:llä oli työsuhteasuntoja 397, joista aravalainoitettuja oli 224 ja vapaarahoitteisia 173. Vuoden vaihteessa oli vapaana kaksi asuntoa.

HENKILÖSTÖN TYÖTERVEYSHUOLLOSTA

huolehti Töölön työterveysasema heinäkuun loppuun saakka. Työterveysaseman toiminta siirtyi Helsingin kaupungin työterveyskeskukseen Helsinginkadulle 31.7.2012.

Työterveysneuvotteluja käytiin esimiesten ja työntekijöiden kanssa työkyvyn alenemisten ja uudelleensijoitusten yhteydessä. Tupakoinnin lopettamista tuettiin korvaushoitotuottein ja ohjaamalla henkilöitä ryhmätoiminnan piiriin. Henkilöt, joilla on yli 60 sairauspoissaolopäivää, ovat olleet seurannassa, ja osalle heistä on laadittu kuntoutussuunnitelma. Työpaikkaselvityksiä päivitettiin Koskelan raitiovaunuhuollossa. Ylilääkäri oli mukana pääkonttorin sisäilmatyöryhmässä työterveyshuollon edustajana. Työterveyshuollon edustaja oli mukana asiantuntijana HKL:n työsuojeluryhmässä.

HKL:N TYÖTURVALLISUUSTOIMINTA perustuu työyhteisöjen omien työsuojeluparien työskentelyyn. Johto on sitoutunut työturvallisuu- den ja työergonomian edistämiseen, mikä näkyy sen osallistumisena työsuojeluparien kierroksiin ja henkilöstön ottamisena mukaan esimerkiksi uuden kaluston suunnitteluun.

Työpaikkaselvitysten ja työn vaarojen kar- toitusten päivittäminen käynnistettiin vuoden aikana.

Pääkonttorin sisäilmatilannetta seurattiin edelleen tutkimuksin, ja keväällä uusittiin aikaisemmin tehty sisäilmastokysely. Koetut haitat ja oireet ovat tulosten perusteella vähentyneet, mutta edelleen yksittäiset henkilöt kokevat oireita. Tilanteen seuraamiseksi ja tehtyjen korjausten vaikutusten selvittämiseksi tarkoitus on tehdä vuosittain tiiviyskokeita ja talvella mikrobi- tutkimus.

Työmatkatapaturmien määrä on hankalien

talviolosuhteiden vuoksi suurempi kuin vuonna 2011. Kun kuitenkin työtapaturmien kokonaismäärä on laskenut, voidaan työssä sattuneiden tapaturmien määrän kehitystä pitää hyvänä.

Myös raportoitujen uhka- ja väkivaltatilanteiden määrä, 11 tilannetta, on selvästi pienempi kuin aikaisempi 19 tilannetta vuonna 2011.

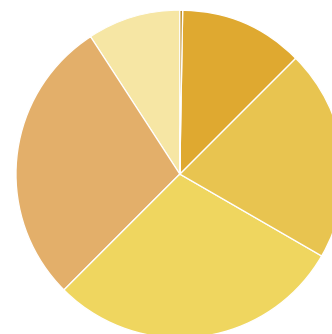
Henkilöstö keskimäärin yksiköittäin

	2012	2011
Raitoliikenneyksikkö	626	621
Metroliiikenneyksikkö	259	250
Infrapalvelut	90	84
Hallinto- ja talousyksikkö	60	61
Yhteensä	1035	1016

Henkilöstö keskimäärin tehtävän mukaan

	2012	2011
Raitiovaununkuljettajat	348	337
Metrolinankuljettajat	86	77
Huolto- ja korjaamoh:östö	289	284
Hallinto- ja tukipalveluh:östö	203	197
Määräaikaiset	38	39
Ilman säännöllistä työaika	71	82
Yhteensä	1035	1016

HKL:n henkilöstön ikäjakauma (vakinaiset)

-19.....	1
20-29.....	115
30-39.....	192
40-49.....	271
50-59.....	262
60.....	85
Yhteensä	926

**"HKL:ssä osaaminen
karttuu paitsi
kouluttautumalla
myös kokeneemmilta
työntekijöiltä työssä
oppimalla."**

TYÖNJOHTAJA JARI HARTIKAINEN,
HITSAAJA SAMPPA KURJENPUU
JA HITSAAJA PETRI WUORIO,
TYÖKOKEMUSTA HKL:SSÄ YHTEENSÄ
REILUT 30 VUOTTA.

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
PUHEENJOHTAJA Karhu, Jessica DI, tutkija, Vihr.	Komsi, Ville Eläkeläinen, Vihr.
VARAPUHEENJOHTAJA Lehtinen, Ari Työsuojelupääällikkö, SDP	Lamminsivu, Saana toimittaja/tiedottaja, SDP
Eva Erwes Fund Administrator, Kok.	Tikka, Eero YTM, toiminnanjohtaja, Kok.
Järvinen, Ari DI, isännöitsijä, Kok.	Abenet, Suzana FM, kemisti, Kok.
Saarinen, Terhen Talousjohtaja, Kok.	Järvinen, Heikki VTM, senior adviser, Kok.
Ebeling, Mika Pastori, KD	Ehrnsten, Virpi Lastentarhan opettaja, eläkel., KD
Kälviä, Kari tekninen konsultti, Vihr.	Therman, Cecilia FM, tutkija, Vihr.
Haltia-Holmberg, Mirva Copywriter, mainonnansuunn., SDP	Ailio, Jarmo Kansanedustajan avustaja, SDP
Saarinen, Markku (12.10.2011 saakka) kiinteistöhoitaja, Vas.	Simonen, Riina YTM, Vas.

Johtokunnan kokouksia oli 22 ja pöytäkirjojen pykälämäärä 221.

Kaupunginhallituksen edustajana HKL:n johtokunnassa oli **Lea Saukkonen** ja varaedustajana **Sirpa Asko-Seljavaara**.

Johtokunnan kokouksiin osallistui teknistä rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja **Pekka Sauri**.

Esittelijöinä toimivat HKL:n toimitusjohtaja **Matti Lahdenranta**, hallintojohtaja **Yrjö Judström**, raitio-
liikenneyksikön johtaja **Pekka Sirviö**, metroliiikennejohtaja **Tapio Hölttä** ja infrapalvelut-yksikön johtaja
Juha Saarikoski. Johtokunnan sihteerinä toimivat **Rain Mutka**, **Eeva Hänninen** ja **Yrjö Judström**.

HSL-yhteistyö syventyi

HKL:n ja HSL:n yhteistyö vakiintui. HSL hankki HKL:ltä raitio- ja metroliikenteen operointipalvelut sekä Suomenlinnan lauttaliikenteen.

HKL VASTAA pääkaupunkiseudulla raitio- ja metroliikenteen operoinnista sekä Helsingin joukkoliikenneinfran omistamisesta, hallinnoinnista ja ylläpidosta.

HKL:n organisaatio täsmäytettiin vastamaan edellä mainittuja tehtäviä, kun pääkaupunkiseudun nykyinen tilaaja-tuottaja-organisaatio muodostui Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymän (HSL) perustamisen myötä. HKL:n organisaatioon ei katsausvuonna ollut tarpeen tehdä muutoksia – vain rakennusyksikön nimi muutettiin loppuvuonna HKL-Infrapalveluiksi.

HKL toimii kunnallisena liikelaitoksena osana Helsingin kaupungin organisaatiota joukkoliikenteen apulaiskaupunginjohtajan Pekka Saurin ja liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa. Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen voimassa oleva johtosääntö on vahvistettu kaupunginvaltuustossa 3.2.2010.

Liikennelaitoksesta käytetään virallisissa yhteyksissä johtosäännön mukaan nimitystä Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos ja toiminnassa tavallisesti lyhennettä HKL.

HKL:N JOHTOKUNNASSA on johtosäännön mukaan yhdeksän jäsentä ja jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Johtokunta kokoontui vuoden aikana 22 kertaa.

HKL:n tärkein yhteistyökumppani on HSL, joka sopimusten perusteella hankkii HKL:ltä raitio- ja metroliikenteen operointipalvelut sekä Suomenlinnan

lauttaliikenteen ja suorittaa joukkoliikenteen infraa koskevan sopimuksen perusteella korvausta Helsingin joukkoliikenneinfran käytöstä. Lisäksi HKL:llä ja HSL:llä on muita palvelusopimuksia, jotka koskevat mm. tietojärjestelmiä, lippuautomaattipalveluita, matkalippujen tarjontajärjestämistä, it-palveluita, joukkoliikenteen pysäkkipalveluita, kuljettajien sosiaalitulojen vuokrausta ja mainostiloja.

KATSAUSVUODEN AIKANA HKL:n ja HSL:n yhteistyö syventyi edelleen mm. sopimusten seurantakokouksiin ja tavanomaiseen käytännön yhteistyöhön liittyvien käytäntöjen vakiintuessa.

HKL ja HSL allekirjoittivat katsausvuonna Helsingin joukkoliikenteen infran käyttöä koskevan sopimuksen.

HKL:n ja HSL:n välisistä yhteistyösopimuksista sosiaalitulojen vuokraamista koskeva sopimus tehtiin alkuvuodesta 2013.

Suomenlinnan Liikenne Oy on ollut vuoden

2011 alusta lähtien HKL:n kokonaan omistama konserniyhtiö. Yhtiön hallinto toimii HKL:n pääkonttorin tiloissa Toisella linjalla.

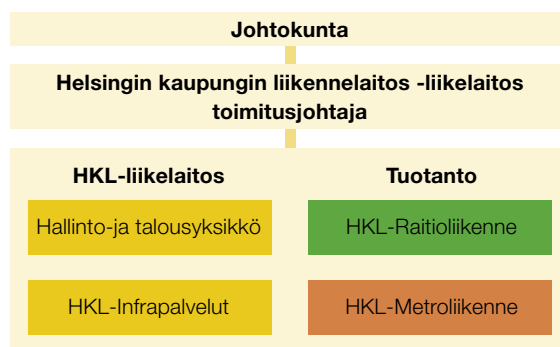
Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitoksen hallinnoima Vuosaaren metroaseman yhteydessä toimiva pysäköintihalli oli suljettuna 12.1.2011 – 31.8.2012. Muun muassa lisäantenneista ilkeästä aiheutuvien korjaustarpeiden vuoksi yhtiön hallitus päätti käynnistää talvella 2011 korjaussuunnittelun niin, että pysäköintihalli voitiin avata uudestaan liityntäpysäköintiä ja muuta tämän alueen julkista pysäköintiä varten syyskuun alussa 2012. Osa pysäköintitalasta vuokrattiin taksiautoilijaryttäjälle.

HKL:N YHTEISTYÖ muiden konserniyhtiöidensä, Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy:n ja Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohallin, kanssa jatkui aikaisempien käytäntöjen mukaisesti. Kaupunki osti vuoden 2012 lopussa Oy Realinvest Ab:n osakekannan Kaisaniemen Metrohallista, ja osakkeet, 492 kpl, siirrettiin

HKL:n taseeseen. Samalla kertaa kaupunki osti Oy Realinvest Ab:ltä ns. Opintoputken ja luovutti sen HKL:n omistukseen ja hoitoon.

Aivan vuoden 2012 lopussa kaupunki osti myös Kiinteistö Oy Espoon terminaalien osakekannasta puolet SRV Rakennus Oy:ltä ja siirsi ne HKL:n taseeseen. Toisen puolen osti Espoon kaupunki. Helsinki ja Espoo ovat nyt Espoon terminaalien omistajat ns. yhteisyhteisönä.

HKL:N ORGANISAATIO

Käyttötalous

HKL:N TILIKAUDEN liikevaihto oli 139,7 (2011: 135,4) milj. euroa. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksista raitioliikenteestä 48,4 (2011: 46,5) milj. euroa, metrolaikenteesta 24,3 (2011: 24,9) milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteestä 3,9 (2011: 3,9) milj. euroa eli yhteensä 76,6 (2011: 75,3) milj. euroa.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 61,2 (2011: 60,0) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää metro-, raitio-, juna-, bussi- ja lauttaliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja. Metroliikenteen infrakorvaus on 40,7 (2011: 40,0) milj. euroa, raitioinfran 17,7 (2011: 17,4) milj. euroa, bussi-infran 1,8 (2011: 1,7) milj. euroa, junainfran 0,8 (2011: 0,6) milj. euroa ja lauttainfran 0,2 (2011: 0,2) milj. euroa.
- Kaupungin tuesta 1,7 (2011: 0) milj. euroa, jolla katetaan infran kuluja siltä osin kuin HSL ei niitä korvaa HKL:lle.
- Muista myyntituotoista 0,2 (2011: 0,1) milj. euroa, joka sisältää raitio- ja metroliikenteen tilausajotuloja.

Valmistuksena omaan käyttöön on kirjattu 4,8 (2011: 5,1) milj. euroa, joka sisältää ratojen rakentamiseen ja peruskorjaukseen liittyviä töitä sekä tarvikkeita 4,5 milj. eurolla. Vanhojen raitiovaunujen peruskorjauksista kirjattiin valmistusta omaan käyttöön yhteensä 0,3 milj. euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 18,3 (2011: 19,2) milj. euroa, joista suurimmat yksittäiset tuotot olivat vuokrat 7,5 (2011: 7,1) milj. euroa ja mainostulot 4,0 (2011: 3,9) milj. euroa.

Kulut ennen liikeylijäämää olivat 137,4 (2011: 131,7) milj. euroa eli 4,3 % edellisvuotta enemmän.

Aineita, tarvikkeita ja tavaroita ostettiin 14,9 (2011: 14,7) milj. eurolla.

Palveluiden ostot olivat 30,9 (2011: 29,1) milj. euroa. Palveluiden ostoihin sisältyvät mm. vartiointi 4,7 (2011: 4,3) milj. euroa, rakennusten siivous ja ulkopuhdistus 4,4 (2011: 4,1) milj. euroa, Suomenlinnan henkilö- ja tavaraliikenteestä maksetut korvaukset 3,8 (2011: 3,4) milj. euroa, liikennevälineiden korjaus- ja huolto 3,6 (2011: 3,3) milj. euroa, rakennusten korjaus ja kunnossapito 2,8 (2011: 2,1) milj. euroa sekä ratojen korjaukset ja huollot 2,7 (2011: 2,5) milj. euroa.

Henkilöstökulut olivat 53,4 (2011: 50,8) milj. euroa, josta palkkojen osuus oli 40,0 (2011: 37,8) milj. euroa. HKL-konsernin henkilömäärä oli 1 023 henkilöä 31.12.2012 (31.12.2011: 1 014). Vuoden 2012 lopussa metrovaunukuljettajia oli 5 henkilöä ja raitiovaunukuljettajia 2 henkilöä enemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 31,1 (2011: 29,6) milj. euroa.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 7,2 (2011: 7,6) milj. euroa. Vuokratulot olivat 6,3 (2011: 6,7) milj. euroa.

Liikelylijäämä oli 25,4 (2011: 28,1) milj. euroa ja liikutulosprosentti 18,2 (2011: 20,7).

Rahoituskulut olivat 20,9 (2011: 21,2) milj. euroa. Infrakoron palautus kaupungille oli 10,9 (2011: 11,1) milj. euroa, korvaus peruspääomalle 8,4 (2011: 8,4) milj. euroa sekä korkokulut lainoista 1,5 (2011: 1,7) milj. euroa.

Tulos rahoituserien jälkeen eli ylijäämä ennen varausten muutoksia oli 4,6 (2011: 7,2) milj. euroa.

Uutta investointivarausta on lisätty 4,6 milj. euroa, josta 3,4 milj. euroa kohdistuu HKL-Liiketaloksele, 0,8 milj. euroa HKL-Metroliikenteelle ja 0,3 milj. euroa HKL-Raitioliikenteelle.

Poistoeron ja investointivarausten muutoksen jälkeen HKL:n tulos on 1,9 (2011: 1,8) milj. euroa.

Investoinnit

HKL HANKKI vuonna 2012 käyttöomaisuutta 76,6 milj. eurolla. Suurin yksittäinen investointikohde oli metrovarikon laajennus- ja peruskorjaustyöt 17,6 milj. euroa. Muita suuria hankkeita olivat Siilitien metroaseman peruskorjaus 5,9 milj. euroa, metron automatisointi 5,3 milj. euroa, Ruoholahden liukuportaiden peruskorjaus 4,3 milj. euroa, raitioratojen peruskorjaukset 3,6 milj. euroa, metrovarikon automatisointi 2,8 milj. euroa ja uusien raitiovaunujen ennakkomaksu 2,1 milj. euroa.

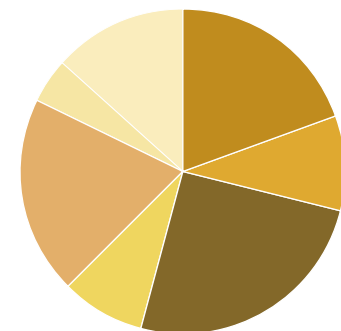
Rahoitus ja tase

HKL NOSTI uutta lainaa Euroopan investointipankilta 50,0 milj. euroa vuonna 2012.

HKL käytti rahoituksessa sen ja kaupungin välistä luotollista käyttötiliä 13,7 milj. euron edestä vuonna 2012. Liikennelaitos lyhensi lainojaan 2,0 milj. eurolla vuonna 2012.

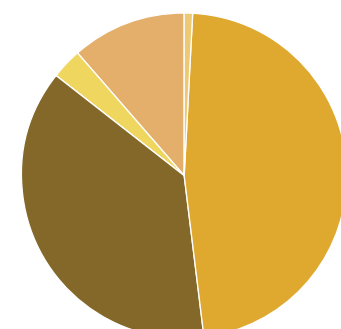
Liikennelaitoksen taseen loppusumma oli 605,6 milj. euroa 31.12.2012 (31.12.2011: 571,6 milj. euroa). Omavaraisuusaste oli 72,1 % (2011: 75,6 %).

Kulut, milj. euroa 2012

Palvelut	30 869
Tarvikkeet	14 914
Palkat	40 035
Muut henkilöstökulut	13 383
Poistot	31 059
Muut kulut	7 169
Rahoitustuotot ja -kulut	20 828
Yhteensä	158 258

Tulot 2012, milj. euroa

Tuki kaupungilta	1 732
Liikennöintikorvaukset	76 630
Infrakorvaukset	61 186
Muut myyntitulot	173
Valmistus omaan käyttöön	4 811
Liiketoiminnan muut tuotot	18 285
Yhteensä	162 817

Kalasataman metro-
sillan siirtotyö oli kesän
2012 suururakka,
jonka onnistunut
toteutus vaati hyvää
suunnittelua ja
yhteistyötä.

TYÖN VUOKSI METROLIIKENNE
OLI POIKKI KULOSAAREN JA
RUOHOLAHDEN VÄLILLÄ KAIKKIAAN
9 PÄIVÄÄ.

TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA 1000€	1.1.-31.12.2012	1.1.-31.12.2011
LIKEVAIHTO		
Tuki kaupungilta	1 732	0
Liikennöintikorvaukset	76 630	75 298
Infrakorvaukset	61 186	59 983
Muut myyntitulot	173	135
	139 721	135 416
Valmistus omaan käyttöön	4 811	5 115
Liiketoiminnan muut tuotot	18 285	19 242
	23 096	24 357
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-14 914	-14 656
Ulkopuoliset palvelut		
SLL-korvaus	-3 792	-3 399
Muiden palvelujen ostot	-27 077	-25 662
	-45 784	-43 717
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-40 035	-37 811
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-11 160	-10 770
Muut henkilösivukulut	-2 223	-2 180
	-53 418	-50 761
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 059	-29 593
	-31 059	-29 593
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-6 255	-6 674
Muut kulut	-914	-955
	-7 169	-7 629
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	25 387	28 073
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11	335
Muut rahoitustuotot	25	30
Korkokulut		
Kaupungin lainasta	-466	-520
Muista lainoista	-1 036	-1 178
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442
Infrakorko	-10 882	-11 108
Muut rahoituskulut	-38	0
	-20 828	-20 882
YLIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 559	7 191
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	4 559	7 191
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-6 575	1 350
Vapaaehtoisten var. lisäys (-) / vähennys (+)	3 870	-6 771
	-2 705	-5 421
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 854	1 770

TASE, 1 000 €, VASTAAVAA	31.12.2012	31.12.2011
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	966	460
Muut pitkävaikutteiset menot	0	38
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	65	44
	1 031	542
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	188 700	165 249
Kiinteät rakenteet ja laitteet	167 361	159 566
Koneet ja kalusto	119 215	121 689
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	77 540	61 307
	552 816	507 812
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	33 295	33 282
	33 295	33 282
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	4 220	4 593
	4 220	4 593
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset konsernin muilta yrityksiltä		
Muut saamiset	1 571	32 581
	1 571	32 581
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 985	12 285
Saamiset kunnilta/kuntayhtymältä	10 721	12 723
Siirtosaamiset	198	49
Muut saamiset	219	192
	14 123	25 249
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	164	129
	164	129
VASTAAVAA YHTEENSÄ	605 649	571 640

TASE, 1 000€, VASTATTAVAA	31.12.2012	31.12.2011
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	93 804	93 804
Koroton peruspääoma	286 213	286 213
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 462	6 692
Tilikauden yli-/alijäämä	1 854	1 770
	390 334	388 480
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	36 347	29 771
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	9 961	13 831
	46 308	43 603
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnilta/kuntayhtymältä	23 011	24 999
Lainat rahoituslaitoksilta	97 894	50 000
	120 905	74 999
Lyhytaikainen		
Lainat kunnilta/kuntayhtymältä	1 988	1 988
Lainat rahoituslaitoksilta	2 106	0
Saadut ennakot	16	23
Ostovelat	4 812	7 152
Korottomat velat kunnilta/kuntayhtymältä	8 052	4 275
Muut velat kunnalle	13 664	26 393
Siirtovelat	14 024	21 195
Muut lyhytaikaiset velat	3 440	3 534
	48 102	64 559
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	605 649	571 640

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	31.12.2012	31.12.2011
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikeliikäämä (-alijäämä)	25 387	28 073
Poistot ja arvonalennukset	31 059	29 593
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442
Infrakorko	-10 882	-11 108
Korkokulut kaupungin lainasta	-466	-520
Muut	-1 037	-812
	35 618	36 784
Investoinnit		
Tuotantoinvestoinnit	-29 460	-29 874
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-47 105	-50 922
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	9
Pysyvien vastaavien myyntituotot	0	17
	-76 564	-80 770
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-40 946	-43 985
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset muilta	0	22 733
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikainen		
Muilta saatujen lainojen lisäys	50 000	20 000
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen vähennys	-1 988	-1 988
Muilta saatujen lainojen vähennys	-2 106	0
Lyhytaikainen		
Muilta saatujen lainojen muutos	2 106	0
	48 012	40 745
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	373	-395
Yhdystilivelkojen muutos, lis (+), väh (-)	-12 729	-2 258
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	9 155	-5 242
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	2 002	806
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	-9 611	11 376
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	3 778	-1 132
	-7 032	3 155
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	40 981	43 900
RAHAVAROJEN MUUTOS	35	-85
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	164	129
Rahavarat 1.1.	129	214
	35	-85

TUNNUSLUVUT	31.12.2012	31.12.2011
Toiminnan laajuus		
Liikevaihto, milj. €	139,7	135,4
Liikevaihdon muutos, %	3,2	4,9
Tulos ja kannattavuus		
Liikevoitto, milj. €	25,4	28,1
Liikevoitto, %	18,2	20,7
Rahoitustulos, %	25,5	27,2
Voitto, %	3,3	5,3
Kokonaispääoman tuotto, %	4,3	5,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,7	5,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,9	3,5
Rahoitus		
Omavaraisuusaste, %	72,1	75,6
Quick ratio	0,3	0,4
Current ratio	0,4	0,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	107,0	90,2
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	10 316,3	8 462,3
Lainakanta 31.12., 1 000 e	138 663	103 380
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	0,0	0,0
Investointien tulorahoitus, %	46,5	45,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	49,1	36,2
Lainanhoitokate	6,6	10,4
Kassan riittävyys, pv	0,3	0,2
Muut tunnusluvut		
Henkilöstö keskimäärin	1 035	1 016
Liikevaihto/henkilö (1000 €)	135,0	133,3
Paikkakilometrit, milj	2 668,0	2 664,4
Paikkakilometrikustannus (€)	0,055	0,053

TUNNUSLUKujen LASKENTAPERUSTEET

TOIMINNAN LAAJUUS

Liikevaihdon muutos, % $100 \times \frac{\text{Liikevaihdon muutos}}{\text{Liikevaihto edellisellä kaudella}}$

TULOS JA KANNATTAVUUS

Liikevoitto, % $100 \times \frac{\text{Liikevliijäämä}}{\text{Liikevaihto}}$

Rahoitustulos, % $100 \times \frac{\text{Liikevliijäämä ennen satunnaisia eriä + poistot}}{\text{Liikevaihto}}$

Voitto% $100 \times \frac{\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia}}{\text{Liikevaihto}}$

Kokonaispääoman tuotto, % $100 \times \frac{\text{Liikevliijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella}}$

Sijoitetun pääoman tuotto, % $100 \times \frac{\text{Liikevliijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut}}{\text{(Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)}}$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % $100 \times \frac{\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta}}{\text{(Oma pääoma + Lainat kunnalta/kuntayhtymältä + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)}}$

RAHOITUS

Omavaraisuusaste, % $100 \times \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{(Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakomaksut)}}$

Quick ratio $\frac{\text{(Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset)}}{\text{(Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)}}$

Current ratio $\frac{\text{(Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset)}}{\text{(Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)}}$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % $100 \times \frac{\text{(Vieras pääoma - Saadut ennakot)}}{\text{Käyttötulot}}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12., 1 000 e Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset 31.12., 1 000 e Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Investointien tulorahoitus, % $100 \times \frac{\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot}}{\text{Investointien omahankintameno}}$

Pääomamenojen tulorahoitus, % $100 \times \frac{\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot}}{\text{(Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)}}$

Lainanhoitokate $\frac{\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korko-kulut - Tuloverot}}{\text{(Korkokulut + Lainanlyhennykset)}}$

Kassan riittävyys, pv $365 \text{ pv} \times \frac{\text{Rahavarat 31.12.}}{\text{Kassasta maksut tilikaudella}}$

MUUT TUNNUSLUVUT

Liikevaihto / henkilö (1 000 €) $\frac{\text{Liikevaihto}}{\text{Henkilöstö keskimäärin}}$

Paikkakilometrikustannus $\frac{\text{Kulut ennen varauksia}}{\text{paikkakilometrit}}$

www.hkl.fi

Puhelinvaihe (09) 310 1071
Faksi 09) 310 35056
Sähköposti hkl@hel.fi
Kirjaamo helsinki.kirjaamo@hel.fi
Internet www.hkl.fi

Palautteet

Sähköposti palaute.hkl@hel.fi

HKL:n pääkonttori

Toimitusjohtaja Matti Lahdenranta
Käyntiosoite Toinen linja 7A, 00530 Helsinki
Postiosoite PL 1400, 00099 Helsingin kaupunki

Hallinto- ja talousyksikkö

Hallintojohtaja Yrjö Judström
Käyntiosoite Toinen linja 7A, 00530 Helsinki
Postiosoite PL 1400, 00099 Helsingin kaupunki

HKL-Infrapalvelut

Yksikön johtaja Juha Saarikoski
Käyntiosoite Toinen linja 7A, 00530 Helsinki
Postiosoite PL 1400, 00099 Helsingin kaupunki

HKL-Raitiliikenne

Yksikön johtaja Pekka Sirviö
Käyntiosoite Hämeentie 86, 00550 Helsinki
Postiosoite PL 1440, 00099 Helsingin kaupunki

HKL-Metroliikenne

Metroliikennejohtaja Tapio Hölttä
Käyntiosoite Metrovarikonkuja 6, 00900 Helsinki
Postiosoite PL 1460, 00099 Helsingin kaupunki

